

A holland egyetemek útkeresése

Kenéz Dávid

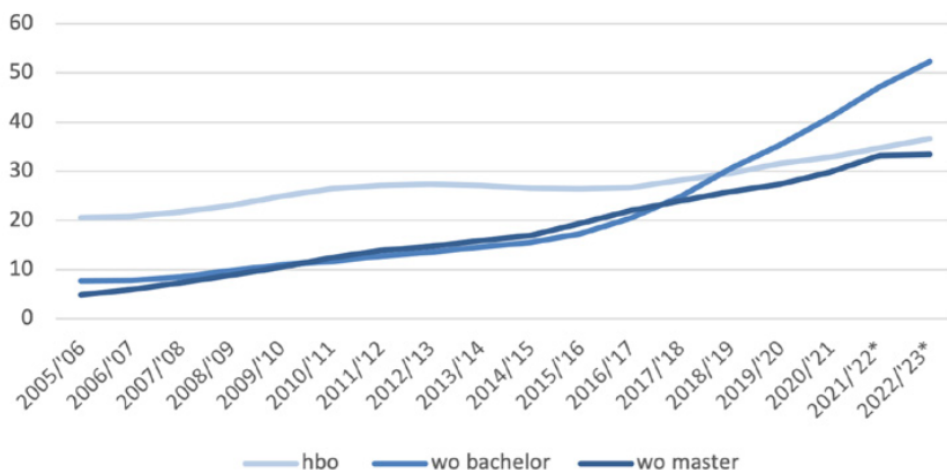
DOI: 10.14267/VILPOL2024.02.13

Hollandia az angol nyelvű felsőoktatásban vitathatatlanul vezető szerepet tölt be a kontinentális Európában. A holland oktatási kultúrában a nemzetköziség értéke mindig is fontos szempontot képviselt, amit példáz, hogy a reformáció utáni holland államhatalom a jótékonyági alapítványain keresztül számottevően támogatta a református magyar ifjúságot oktatásukban, többek között évszázadokkal korábban Apáczai Csere Jánost is.

Kulcsszavak: Hollandia, felsőoktatás, oktatásügy, külföldi hallgatók

A jelenlegi kitüntetett pozícióját azonban döntően az utóbbi évtizedek során erősen szorgalmazott angol nyelvű oktatásra való átállásnak köszönheti. A munkaerőpiaci igények mellett a külföldi hallgatók bevonását ösztönözi az is, hogy a holland kormány a felsőoktatási intézményeknek a hallgatói létszám alapján osztja el a költségvetést. Ezek a tényezők egy olyan mértékű toborzási versenyt és nemzetközivé válást indítottak el, aminek a lehetséges következményeit a döntéshozók nem vették figyelembe sem a gyakorlatban, sem a politikai indulatok tekintetében.

1. ábra: A nemzetközi hallgatók teljes száma (ezer fő).

Forrás: <https://www.government.nl/documents/letters/2023/06/26/letter-on-managing-the-influx-of-international-students-in-higher-education>

Hollandiában kétféle típusú képzést különböztetnek meg: a hbo (alkalmazott tudományok szó szerint) a felsőfokú szakmai képzéseket mutatják, a wo a tudományos képzéseket tartalmazza. Az ábrán látható, hogy a külföldi hallgatók aránya az alapszakos tudományos képzésekben nőtt meg 2017 óta, bár mindegyik terület folyamatos emelkedést mutat.

Hollandia az elmúlt néhány év alatt jelentősen megnövekedte a külföldi tanulói számát és ez a folyamat az utóbbi időben még inkább felgyorsult. Illusztrációként szolgál, hogy a tavalyi beiratkozó egyetemi hallgatók 40%-a érkezett külföldről, amely komoly növekedést mutat a 2015-ös 28%-hoz képest. Az erős nemzetközi dimenzió, ami bizonyítottan hozzájárult ahhoz, hogy Hollandia az egyik legfontosabb innovációs központtá váljon, jelenleg válságba került. Ezt hozza felszínre a lakhatási gondokkal küzdő és a nem megfelelő férőhelyekkel rendelkező kurzusokra beiratkozó hallgatókról szóló számtalan jelentés, a túlszűfolt előadótermek, a túlterhelt oktatók és a holland diákok korlátozottabb hozzáférése a felsőoktatáshoz.

Ennek következtében a közvélemény hangulata megváltozott a külföldi hallgatókkal szemben, ami kiterjedt a progresszív politikai körökbe is, beleértve ebbe a körbe a volt oktatásügyi minisztert. A holland modell bizonytalanságát lovagolta meg a Geert Wilders féle holland szélsőjobbboldali párt, amely meglepetésszerű győzelmet aratott az utóbbi általános választások során (jelenlegi állások szerint azonban valószínűbb, hogy csak kisebbségi kormányt fognak tudni alakítani). Bár a közbeszédben az illegális bevándorlás és a lakáskrízis fő témáit csak részlegesen érinti a külföldi hallgatók kérdése, ugyanakkor az egyetemek vezetőit aggodalommal tölti el, hogy a jobboldal a szükségesnél szigorúbb korlátozásokat vezetne be az oktatás terén is. A felsőoktatási intézmények továbbra is határozottan támogatják az angol nyelvű képzéseiket, kiemelve ezek magas színvonalát. Ezt elismerve a kormányzatban egyelőre megfontoltan alakítják a szakpolitikai diskurzust a nemzetközi diákok sorsáról. Mindazonáltal mind az intézmények vezetői, mind a kormány már egyetértésre jutottak abban, hogy Hollandia elérte nemzetközi kiterjedésének csúcspontját.